

тільки серед ліквідаторів нарахували 50-100 тис. смертей, оцінивши загальну кількість жертв у 246 тис. осіб. За іншими даними загальна кількість постраждалих – 540-900 тис. осіб. Нині від двох до семи мільйонів людей продовжують проживати на територіях з підвищеною радіоактивністю.

Отже, Чорнобиль – не лише велика трагедія, а й символ безмежної мужності багатьох тисяч наших земляків, які брали участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Ризикуючи своїм життям і здоров'ям, вони виконали свій обов'язок і захистили людство від згубного впливу й подальшого розповсюдження радіації. Подвиг цих людей навечно залишиться у пам'яті українського народу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бакуменко В. Д., Проскура М. І., Холоша В. І. Сучасні підходи до вирішення проблем Чорнобильської Зони відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення. К., 2000. 152с.

2. Першотравнева демонстрація після вибуху на ЧАЕС: злочин радянської влади. Ukrainer. URL: https://www.ukrainer.net/demonstratsiia-pislia-chaes/?gad_source=1&gclid=CjwKCAiAlPu9BhAjEiwA5NDSAwV6wpID1ExyH_oTmMfRMDjs_-rcDIZTYRK3GBVWLvzOhd4_oqLdbrRoCpG0QAvD_BwE

3. 37 років Чорнобильської катастрофи: жертви, ліквідатори та наслідки. URL: <https://www.armyfm.com.ua/ua/37-rokiv-chornobilskoi-katastrofi-zhertvi-likvidatori-ta-naslidki/>

ЛІНГВІСТИЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ПАРАМЕДИКІВ

Вікторія ОНІЩУК, група МП (б) 11

НК – Олександра ГАНДЗЮК, кандидат філологічних наук, доцент

КЗВО «Волинський медичний інститут» Волинської обласної ради

Вербальні компоненти – «засоби мовного коду, тобто слова, словосполучення (речення), за допомогою яких передається інформація» [1, 57]. Вербальна комунікація відіграє ключову роль у роботі парамедиків, оскільки від чіткої, лаконічної та зрозумілої передачі інформації залежить якість надання невідкладної допомоги. Висока динаміка та екстремальні обставини професійної діяльності вимагають від парамедиків не лише ґрунтовних медичних знань, а й розвинених комунікативних навичок.

Мета роботи полягає в аналізі лінгвістичних та психологічних особливостей вербальної комунікації парамедиків. Завдання дослідження зумовлені його метою і містять 1) аналіз лінгвістичних аспектів вербальної комунікації парамедиків; 2) вивчення психологічних аспектів вербальної комунікації парамедиків.

Вербальна комунікацію виразно характеризують такі аспекти:

1.Лінгвістичні аспекти вербальної комунікації парамедиків

Парамедики застосовують професійний медичний дискурс, користуються специфічним медичним кодом, що містить:

– медичну термінологію [2, 452] (наприклад, гіпоксія, артеріальна гіпертензія, тахікардія), що дозволяє точно та швидко передавати інформацію колегам-медикам.

– скорочення та аббревіатури (наприклад, ЧСС – частота серцевих скорочень, АТ – артеріальний тиск, ГПМК – гостре порушення мозкового кровообігу, артеріальний тиск ЕКГ – електрокардіограма КТ – комп'ютерна томографія МРТ – магнітно-резонансна томографія УЗД – ультразвукове дослідження ГРВІ – гостра респіраторна вірусна інфекція), що пришвидшує комунікацію;

– стандартні протокольні фрази для чіткої передачі стану пацієнта. Наприклад: «Чоловік, 55 років, скаржиться на різкий біль за грудиною, АТ 90/60, підозра на інфаркт»;

– кодифіковані команди (наприклад, «Кетамін – 1 мл внутрішньовенно»), що скорочує час обговорення та запобігає помилкам.

З лінгвістичного погляду комунікації парамедиків властиве спрощення та адаптація медичних пояснень. Оскільки пацієнти не завжди розуміють медичну термінологію, парамедики повинні використовувати простіші пояснення. Наприклад: «Ваш тиск зараз низький, тому вам може бути запаморочливо. Ми поставимо крапельницю, щоб допомогти» замість «Гіпотензія, необхідна інфузійна терапія». Для дітей важливо використовувати метафори: «Ми наклеїмо чарівний пластр, щоб рана швидше загоїлася». Для людей похилого віку – говорити повільно, з повагою, повторювати ключові фрази.

У командній роботі парамедиків важлива швидкість обміну інформацією: Використання коротких інструкцій: «Готуй кисень», «Тиск міряй», «Став крапельницю». Дублювання важливої інформації: «Повторюю, пацієнт без свідомості, дихає самостійно». Чітке структурування комунікації: Хто? (пацієнт) Що сталося? (симптоми, травма). Які дії? (необхідні медичні маніпуляції) Узгодженість у використанні команд між водієм швидкої та бригадою (наприклад, фраза «Терміново до лікарні, 10 хвилин!» задає чіткий часовий орієнтир).

Залежно від ситуації парамедикам також властиво змінювати стиль комунікації відповідно до того, хто адресат:

– з родичами пацієнта: спокійний тон, пояснення причин симптомів («У нього серцевий напад, зараз ми стабілізуємо стан»).

– з водієм швидкої допомоги: лаконічні наказові фрази («Швидше, пріоритетний виклик!»).

– з поліцією або рятувальниками: узгодження дій за протоколами, передача інформації офіційним стилем.

– з пацієнтами в критичному стані: мінімальне навантаження інформацією, прості команди («Дихайте», «Не рухайтесь»).

2. Психологічні аспекти вербальної комунікації парамедиків

У критичних ситуаціях пацієнти можуть бути дезорієнтованими, емоційно нестабільними, наляканими. Тому парамедики повинні говорити спокійним, впевненим тоном. Не ставити риторичних запитань («Чому ви так хвилюєтеся?»), а замість цього давати чіткі вказівки. Вони повинні мінімізувати кількість інформації, яку пацієнт має обробити: «Все добре, зараз допоможемо». Використовувати техніку «словесного якоря» – повторювати заспокійливі фрази («Ви в безпеці, ми вже тут»).

Щодо пацієнтів та їх родичів важливо застосовувати такі вербальні засоби психологічної підтримки, як:

емпатійне слухання: «Я вас розумію, це страшно, але ми зробимо все необхідне»;

підбадьорливі фрази: «Молодець, глибоко дихаєте»; використання позитивних формулювань: не «Не хвилюйтеся», а «Ми контролюємо ситуацію».

Їм потрібно адаптувати мовлення до різних категорій пацієнтів: у спілкуванні з дітьми застосовувати: казкові образи («Це чарівна вода, вона допоможе тобі почуватися краще»), спілкуючись з людьми похилого віку необхідна повільна мова, уникнення складних термінів, якщо людина перебуває в неадекватному стані (алкогольного чи наркотичного сп'яніння), в дію вступають короткі тверді команди, без провокаційних фраз.

Вербальна комунікація є фундаментальним елементом роботи парамедиків, оскільки саме через усне спілкування відбувається передача критично важливої інформації між членами медичної команди, пацієнтами та їх родичами, іншими службами екстреного реагування. В екстремальних умовах роботи швидкість, точність та доступність інформації можуть визначати ефективність надання допомоги та навіть життя пацієнта. Ефективна вербальна комунікація є не лише засобом передавання інформації, а й ключовим інструментом створення довіри між пацієнтом і медиком, а також запорукою злагодженої роботи команди екстреної допомоги. Вона вимагає від парамедиків не лише ґрунтовних знань медичної термінології та специфіки роботи, а й розвинених навичок міжособистісного спілкування, адаптивності та психологічної витривалості. Подальші дослідження цієї теми можуть сприяти розробці ефективних методик навчання парамедиків, спрямованих на покращення їхньої комунікативної компетентності та підвищення рівня надання екстреної медичної допомоги.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
2. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2023. 536 с.

THE SOURCES OF THOUGHT-FORMING AND NATION-BUILDING FUNCTION OF THE LANGUAGE

*Юрій ОСІПОВ, ННІ управління та безпеки населення, група ОПс-2-21
НК – Наталія ЄРЕМЕЄВА, кандидат філологічних наук, доцент
Національний університет цивільного захисту України*

Language is treated as the main tool of communication. So, its main function is to be communicative. However, language is not just a means of communication; it is our consciousness. Language is a way of thinking. With the help of language, we exchange thoughts, convey our experience, mood, feelings, etc., and all this is recorded in language. Language determines the way of thinking of its speakers. Language reflects the external circumstances of people's lives. For example, in the Eskimo language there are several hundred words to denote what in Ukrainian we call the noun snow, and about the same number of words - equivalents of the adjective white. Such a large number of lexemes is due to the environment of the Eskimos, whose life flows all year round among white snow. Seneca once noted: "What life is - such is language." [1, 73-74].

German enlightener and linguist Wilhelm von Humboldt stated: "The language of people is its spirit, and the spirit of people is its language." [1, 74]. Language is a mirror of national consciousness, an expression of mentality. The name of the same reality in different languages is based on different signs. People perceive the surrounding reality